

עין משפט
גרי מצוה

ו:

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

מסורת הש"ס

(א) נכנסת ז: ע"ש.
 (ב) נכנסת ז: ע"ש מסכת
 ד"ה רבה ע"פ ע"ש.
 (ג) נכנסת ז: ע"ש כ"ח ע"ש.
 (ד) ז"ל וכל אלה ואחד השם
 מלות מלונות ז"ל.
 (ה) שקלים פ"ח ה"א.
 (ו) ומספר פ"ח (ו) ר"ה.
 (ז) ע"ש (ט) שבת פ"ב (ט"ג).
 (ח) ויחלול נ"ב (ט"ז) ו"פ.
 (ט) שבת ז: א: (כ) ופ"ח ע"ה
 ע"ש שבת ג"ג (ל) ו"ד
 (טו) ז"ל פ"ח ט"ז.
 (טז) ו"פ ח"ט מנחות ט"ד.
 ד"ה כ"ח ח"ט ו"ח ט"ז.
 ד"ה ו"ח ח"ט ו"ח ט"ז.
 ד"ה ט"ז ח"ט ו"ח ט"ז.

תורה אור השלם

- לדור אל תתיר במצרים אל תקבא בעשי עוללה תהלים לו א.
- היילו דרביי בכל עת מרוב משפטין מנבזי כל צדקיהו יפח דבריה.
- עובי תורה הייללו רשע ושקר תורה ודבריהו כ"ב. משלי כ"ד.
- אל יקבא לבך בתאבתי כי אם ביראת ה' כל יום: משלי כ"ג.
- טורו עיניו פראות רע ודביט אל עמל לא תוכל לפרוה תבטי בדרים תחריש בבלע רשע צדיק ממנה תביקו א י א.
- לקים צליהם לדידות עשיית אש יום ארבעה עשר לתרש אדר ואת יום חמשה עשר בו בכל ענה חמשה אסתר כ כ א.
- ותבתא אסתר המלכה בת אביהויל ויגדריה היודיו את כל חקק לקום את אגרת הפורים הזאת הנשנית: אסתר כ ט ט

הגהות הב"ח

(א) וכו' מותר להחנות ברכות בעולם הזה שנאמר עובדי תורה יהללו רשע זבוי וזם לחן אלס לומר והתבטי אלס לחן נכשני עולם אסור לו מי שלטי: (ב) רוב ד"ה ר' אליעזר וכו' אלא מקרא מגילה ומתמט פנימי ליל ותיבטי בלגד מחק:

מוסף רש"י

מרום משפטין מנבזי. מסולקין לדין כמרום ממנו (בבב"ב ז:). יפח דבריהם. נכנסיותו הוא דומה לחסם קקש וע"ש. מי שלבו נוקפו. היול מעבדות כנדי. אומר כן. מפסד אל מחתר נמנעיס אלס תקוטט. והול אלו כן אלס אל מחתר נמנעיס להתגרות (פ"ח להסחיות) נתשפסיה לומר אשפה כן נס ח"ט (ע"ש). ואומר אל יקבא לבך בחטאימי כי אם ביראת ה' כל היום. אסתר לומר אל תקוטט עט רשעים כי אלס כולסת ח"ט. וי"ח ה'. אלס על כתיב אל יקבא לבך לפשט חסותן (ע"ש). צדיק גבור אינו בולע. ואפי"ס שמתחטט עולה וז"ל נגלע לעולם (כ"ח ט"ז). דאין מעבידין על המצות. הפסע בתולה לא יעבור ממנו ונקפא לן נמלכתא מושפסות אלס המתן קרי חת המלות לא תתחיל לנ עתהתיק ותיבטי ויחלול נ"ב ו"פ ח"ט ו"ח ט"ז.

הא לענין סדר פרשיות זה וזה שוין. שאם קראו הארבע פרשיות בלדל הראשון שעדיין לא היו יודעין שצריכין לעבר וכתר הכי עבדי השנה אין לרין לקרותם בלדל השני: ורבי אליעזר רבי יוסי סבר אף מקרא מגילה דריק מתקמי משני טוהגוט נדלשון מלות שנהגות בשני טוהגוט נדלשון (דמשמע) לתחילה ויש שנהגו לעשות ימי משתה ושמהה בלדכעה עטר ובחמשה עטר של אדר הראשון והיטעו דמתימין נמי משמע כן ומקאמר אלס מקרא מגילה (ו) בלגד ומתמה עניס מכלל דלענין משתה ושמהה זה היה שוין ולא נהירא דהא אמרינן נגמרה אל לענין הספד ומעית זה היה שוין מכלל דשמהה ומשמה ליכא דע"כ לא תליא הא כהא דלי תליא הא כהא לאשמעינן דמשתה ושמהה נהגו כהו וממילא נאסר כהספד דהא הימים האמורים אין נתיב משתה ושמהה וכן הלכה שאין לרין להחמיר לעשות משתה ושמהה בלדל הראשון:

גרממיא של אדום שאלמלי הן יוצאין מחריבין כל העולם כולו ואמר רבי חמא בר חנינא תלת מאה קטריי תנא איכא בגרממיא של אדום ותלת מאה שתיין וחמשה מרוכבי איכא ברובי ובכל יומא נפקי הני לאפי הני ומקטיל חד מיניהו ומיטרדי לאוקמי מלכא ואמר ר' יצחק אם יאמר לך אדם יעתי ולא מצאתי אל תאמן לא יעתי ומצאתי אל תאמן יעתי ומצאתי תאמן הני מילי ברברי תורה אבל במשא ומתן סיעתא הוא מן שמיא ולדברי תורה לא אמרן אלא לחדודי אבל לאוקמי גירסא סיעתא מן שמיא היא ואמר רבי יצחק ה"א ראי' רשע שהשעה במשקת לו אל התנהג ב' שני' י'אל תתחר במרעים ולא עוד אלא שדרכיו מצליחין שנא' יחילו דרכיו בכל עת ולא עוד אלא שזוכה בדיו שנאמר י'מרום משפטין מנבזי ולא עוד אלא שרואה בשונאיו שנאמר י'כל צורריו יפח בהם אינו והאמר ר' יוחנן משום ר' ש"בן יוחי מותר להתגרות ברשעים בעולם הזה שנא' יעובי תורה יהללו רשע ושומרי תורה יתגרו כ"ב ותנאי ר' דוסתאי ר' שמואל אמר מותר להתגרות ברשעים בעולם הזה (ו) ואם לחשך אדם לומר אל תתחר במרעים ואל תקנא בעושי עולה מי שלבו נוקפו אומר כן אלא אל תתחר במרעים להיות כמרעים ואל תקנא בעושי עולה להיות כעושי עולה ואומר י'אל יקנא לבך בחטאים וגו' לא קשיא הא במילי דדידה הא במילי דשמאי ואיבעית אימא הא והא במילי דדידה ולא קשיא הא בצדיק גמור הא בצדיק שאינו גמור דאמר רב הונא ג' מאי דכתיב למה תבטי בוגדים תחריש בבלע רשע צדיק ממנו צדיק ממנו בולע צדיק גמור אינו בולע ואי בעית אימא שעה משחקת לו שאני: אמר עולא אישליא של וין זה כרך גדול של רוכי והוא תלת מאה פרסה על תלת מאה פרסה ויש בה שס"ה שווקים כמנין ימות החמה וקמן שבכולם של מוכרי עופות והוא ששה עשר מיל על ששה עשר מיל ומלך סועד בכל יום באחד מהן והדר בה א"ע שאינו נולד בה נוטל פרס מבית המלך והגולד בה א"ע שאינו דר בה נוטל פרס מבית המלך ושלישת אלפים ב' בני

מסתבר פשיטה דאין סעבידין ע"פ הפסוק. מהלן קשה להא דלמרינן בפרק חזויה מקומן (וזכרם דף נ"א. וס"ט) בגמרא דקאמר שירי הס"ה היה שופך על יסוד מערבי של המזבח ודיק טעמא מפרישם דלא שיר למימר אין מעבידין על המזבח אלא היכא שיש לפניו שני מזבחות שיש לו לעשות קודם אותה דפגע נירשח זה אינו דהכא כהא אלא מזבח אש ואפילו הכי מפרש הטעם משום דלחן מעבידין ורבינו יהודה מירך דלי לאו קרא מה אמרינן דלחן מעבידין לתחילה הוא דיענד שרי משום הכי אלעזרין דלסור צדיענד אי נמי נרלסס הס"ה דמטעם דלחן מעבידין לא חוין אלא דכל מערבי של מזבח כשר אלס יסוד לא חוין דלרין משום הכי אלעזרין קרא לאשמעינן יסוד (ו): נאמרה

יש בו ו' חמש מאות הלכות מעלין עשן הוין לחומה צדו אחד י' וצדו אחד הרים ונתעברה צדו אחד מריצה של ברזל וצדו אחד חולסית ומצולה: **מתני'** "קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין אותה באדר שני" אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגילה ומתנות לאבינוים: **גמ'** הא לענין סדר פרשיות זה וזה שוין מני מתני' לא תנא קמא ולא ר' אליעזר רבי יוסי ולא רשב"ג דתנאי קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין אותה באדר השני ישכל מצות שנוהגות בשני נוהגות באשון ר'א ברבי יוסי אומר אין קורין אותה באדר השני ישכל מצות שנוהגות בשני נוהגות באשון רשב"ג אומר משום רבי יוסי אף קורין אותה באדר השני ישכל מצות שנוהגות בשני אין נוהגות באשון ושוין בהספד ובתענית שאסורין בזה ובוה ר"ש בן גמליאל היינו תנא קמא אומר רב פפא סדר פרשיות איכא בנייהו דתנא קמא סבר לכתחילה בשני וישו עבוד בראשון עבוד בר ממקרא מגילה דאף על גב דקרו בראשון קרו בשני ורבי אליעזר רבי יוסי סבר אפילו מקרא מגילה לכתחילה בראשון ורבן שמעון בן גמליאל סבר אפילו סדר פרשיות אי קרו בראשון קרו בשני מני אי תנא קמא קשיא מתנות אי רבי אליעזר רבי יוסי קשיא נמי מקרא מגילה אי רשב"ג קשיא סדר פרשיות לעולם ת"ק ותנא מקרא מגילה והוא הדין מתנות לאבינוים: דהא בהא תליא ואב"א לעולם רשב"ג היא ומתני' חסורי מיחוסא והכי קתני אין בין ארבעה עשר שבאדר הראשון ל"ד שבאדר השני אלא מקרא מגילה ומתנות הא לענין הספד ותענית זה וזה שוין ואילו סדר פרשיות לא מיירי אמר רבי חייא בר אבין אמר רבי יוחנן הלכתא כרבן שמעון בן גמליאל דרשו בכל שנה ושנה רבי אליעזר רבי יוסי סבר בכל שנה ושנה מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לשבת אף כאן אדר הסמוך לשבת ורשב"ג סבר בכל שנה ושנה מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לגיסן אף כאן אדר הסמוך לגיסן בשלמא רבי אליעזר רבי יוסי מעטבר מעמא ד' דאין מעבידין על המצות אלא רשב"ג מ"ט אומר רבי טבי מעמא דרבי שמעון בן גמליאל מסמך גאולה לגאולה עדיף רבי אליעזר אמר מעמא דר' שמעון כ"ג מהבא דכתיב לקיים את אגרת הפורים הזאת השנית ואיצטרך למיכתב השנית

מעבידין על המנות. ופרקינן מסך נאלת אסתר לגאולה מצרים ע"ה. ר' אליעזר (ברי יוסי) אומר טעמא דרבן שמעון בן גמליאל לקיים את אגרת הפורים הזאת השנית. פרכימי השנית. ש"מ דבאדר השני.